

DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ

2005 YILI OCAK – ARALIK DÖNEMİ İHRACATININ DEĞERLENDİRMESİ

I) SEKTÖRDE GENEL GÖRÜNÜM

Dünyada, Demir Çelik mamulleri üretimi ve ihracatının 2004 yılında zirveye ulaşmasının ardından, 2005 yılında, Demir Çelik sektörü, 2004'te yakaladığı artış eğilimini yavaşlayarak da olsa devam ettirmiş ve dünya genel demir çelik üretimi %5,9 artışla 1.129 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Bu üretim artışında en büyük pay, son yıllarda çoğu sektörde olduğu gibi Demir Çelik sektöründe de üretim kapasitesini ve verimliliğini arttıran Çin'e aittir. Çin, sadece 2005 yılında üretimini %25 oranında arttırarak 348 milyon ton seviyelerine çıkarırken, dünya toplam demir çelik üretiminin %31'ini karşılamıştır. Çin ve Hindistan hariç tutulduğunda küresel demir çelik piyasalarında oluşan durgunluk, 2004'te tahminlerin üstünde büyüyen demir çelik üretim ve ticaretinin 2005'te, başta ABD'den gelen talep daralmasına bağlı olarak, dünya demir çelik piyasasındaki talebinin daralmasından meydana gelmiştir.

Ülkemizin temel üretim kalemi olan ve dünya uzun mamuller ihracatı pazarlarımız arasında ikinci sırada yer alan ABD'ye ihracatımız, yukarıda da belirtilen ABD'deki talep düşüklüğünden dolayı azalmış ve sözkonusu ülkeye gerçekleştirilen filmaşın ihracatı %52, demir çelik çubuk ihracatı da %28 azalmıştır. Öte yandan, bu ürün grubunda, AB ülkelerindeki talep azlığı ve Euro'nun düşüşü nedeniyle, AB ülkelerine de ihracat hızımız yavaşlamıştır.

Bu çerçevede, ülkemiz firmaları da genellikle geçen yıldan kalan siparişleri karşılayarak ve geçen yıla göre üretim artış hızını azaltarak sektördeki küresel gelişmelere iştirak etmiştir.

II) 2005 YILI OCAK – ARALIK DÖNEMİ İHRACAT RAKAMLARI

GENEL DEĞERLENDİRME

Demir Çelik ihracatımız, 2005 yılının on iki ayında, geçen yıla göre miktarda %8,6 azarak 13,2 milyon ton olurken, değerinde de %4 azalarak 6,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Uzun Mamuller 3,26 milyar dolarla 2005 yılı ilk on iki ayında en fazla ihraç edilen ürün olmuştur. Söz konusu ürün grubunu sırasıyla, 925 milyon dolarla Demir Çelik Boru ve Boru Bağlantı Parçaları, 768 milyon dolarla Demir Çelik Kütük, 709 milyon dolarla Yassı Hadde Mamulleri, 451,4 milyon dolarla Demir Çelik İnşaat Aksamı izlemiştir.

Yakın ve Orta Doğu Asya ülkeleri, 2,33 milyar dolar ve %35 payla, 2005 yılının 12 aylık döneminde Demir Çelik Ürünleri ihracatının en fazla yapıldığı ülke grubu olmuş, bu ülke grubunu

sırasıyla, 1,715 milyar dolar ve %26'lık payla Avrupa Birliği ülkeleri, 828,9 milyon dolarla (%12) pay) Kuzey Amerika ülkeleri, 658 milyon dolar (%9,8 pay) Kuzey Afrika ülkeleri, 607 milyon dolarla (%9 pay) Diğer Avrupa ülkeleri ve 309,3 milyon dolarla Diğer Asya ülkeleri (%4,6 pay) izlemiştir. Serbest Bölgelerden yapılan ihracat ise 71 milyon dolarla, sektör ihracatının %1,1'lik bölümünü oluşturmuştur.

2005 yılı Ocak-Aralık döneminde, Avrupa Birliği ülkelerine yapılan Demir Çelik mamulleri ihracatımızda, bir önceki yılın eş dönemine göre %21,7 oranında, Kuzey Amerika ülkelerine %31,3 oranında azalırken, Yakın ve Orta Doğu Asya ülkelerine %23, Diğer Avrupa ülkelerine %35,7, Kuzey Afrika ülkelerine de %15,1 oranında artışlar kaydedilmiştir.

Birleşik Arap Emirlikleri 939,7 milyon dolarla (%84,4 artış) 2005 yılı Ocak-Aralık döneminde, sektör ihracatının en fazla yapıldığı ülke olurken, ABD 716,2 milyon dolarla ikinci (%33,3 azalış), İspanya 400,5 milyon dolarla (%14,7 azalış) üçüncü, İtalya 352,2 milyon dolarla (%26,7 azalış) dördüncü sırada yer almıştır. İsrail (310 milyon dolar, %6,5 artış), Irak (298 milyon dolar, %112,5 artış), Yunanistan (183,4 milyon dolar, %21,4 azalış), Mısır (180 milyon dolar % 121 artış), ihracatın yapıldığı diğer önemli ülkeler olmuşlardır.

Aşağıda önde gelen ürün gruplarına göre değerlendirmeler yapılmaktadır.

DEMİR ÇELİK ÜRÜNLERİ ALT ANA GRUP DEĞERLENDİRMELERİ

1) DEMİR ÇELİK KÜTÜK

2005 yılı Ocak- Aralık döneminde demir çelik kütük ihracatı, miktarda %45,5, değerinde ise %44,7 azalışla 2,155 milyon ton karşılığı 768 milyon dolar olmuştur.

Söz konusu ürün grubu ihracatında, Suudi Arabistan'ın 119,8 milyon dolar (%52,1 artış) ile ilk sırada, Mısır'ın 116,5 milyon dolarla (%220,7 artış) ikinci sırada ve Fas'ın 93,7 milyon dolarla üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir.

2) DEMİR ÇELİK ÇUBUK

Demir Çelik Çubuk (İnşaat Demiri) ihracatında 2005 yılı on iki aylık döneminde olumlu gelişmeler yaşanmıştır. 2005 yılının Ocak-Aralık döneminde, söz konusu ürün ihracatı, miktarda %9 artarak 5.93 milyon tona, değerinde de %3,2 artarak 2,4 milyar dolara ulaşmıştır.

Bu mal grubunda, Birleşik Arap Emirlikleri'ne 852,5 milyon dolarlık ihracatla (%123,7 artış)

birinci, ABD'ye 264,2 milyon dolarla (%28,9 azalış) ikinci, İspanya 162,5 milyon dolarla (%14 artış) üçüncü, İsrail 147,7 milyon dolarla (%63,4 artış) dördüncü sırada yer almıştır.

3) DEMİR ÇELİK FİLMAŞIN

Ocak-Aralık 2005 döneminde, Filmaşın ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre miktarda %19,4 ve değerinde de %26,9 oranında azalışla, 1 milyon 058 bin ton karşılığı 430,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ABD, 129 milyon dolarla (%52,5 azalış) Filmaşın ihracatını en fazla gerçekleştirdiğimiz ülke olurken, bu ülkeyi, 84,9 milyon dolarla İspanya (%24 azalış), 54,4 milyon dolarla İtalya (%8,9 artış) ve 23,8 milyon dolarla İsrail (%11,8 artış) izlemiştir.

Sektörün temel pazarlarından ABD'nin, alımlarındaki ciddi yavaşlamaların, Filmaşın ürün grubu ihracatındaki olumsuz etkileri açıklıkla görülmektedir.

4) YASSI HADDE MAMULLERİ

2005 yılının on iki ayında, Demir Çelik Yassı Mamullerde ihracat, miktarda %18,95 değerinde %12,6 artış göstermiştir. Bu artışlar sonucunda bu mal grubunda 1 milyon 180 bin ton karşılığı 709 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. İç talebin büyük ithalatlarla karşılandığı yassı hadde mamullerde geçen yılın aynı döneminde olduğu gibi, genel olarak üretim, iç talebi karşılamaya yönelmiştir. Ancak buna rağmen Ocak-Aralık döneminde soğuk, sıcak ve kaplama sac ihracatları gerçekleştirilebilmiştir.

4-a) Sıcak Hadde Yassı Mamuller

Sıcak Hadde Yassı Mamulleri ihracatı, bir önceki yılın eş dönemine göre, miktarda %22,14, değerinde de %27,9 oranında azalışlarla, 258,7 bin ton karşılığı 135,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bu ürün grubunda ilk sıradaki alıcı olan ABD, 2005 yılı Ocak- Aralık döneminde miktarda %46,4 azalışla 115 bin ton, değerinde de %56,6 azalışla 53 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Öte yandan İspanya, 12,3 milyon dolarla, Sıcak Hadde Yassı Mamullerin en fazla ihraç edildiği ikinci ülke olurken, bu ülkeyi 11,2 milyon dolarla Yunanistan izlemiştir.

4-b) Soğuk Hadde Yassı Mamuller

Soğuk Hadde Yassı Mamuller ihracatı, miktarda %91,4, değerinde de %99,4 oranında artış göstererek, 479 bin ton karşılığı 289,6 milyon dolar olmuştur.

Anılan ürün grubunun en fazla ihraç edildiği ülkeler arasında, Çin Halk Cumhuriyeti, 95,6 milyon dolarla birinci sırada yer almıştır (% 918 artış). İtalya 45,5 milyon dolarla ikinci sırada yer alırken, bu ülkeye yapılan ihracatta %125,9 oranında artış sağlanmıştır. Estonya, Soğuk Hadde Yassı Mamuller ihracatımızda 26,3 milyon dolarla üçüncü sırada yer almıştır.

4-c) Kaplanmış Yassı Mamuller

Demir Çelik Kaplanmış Yassı Hadde Mamulleri ihracatımız 2005 yılında, geçen yıla göre miktarda %14,9 artış, değerinde ise %1,5 oranında azalışla 419 bin ton ve 266,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Demir Çelik Kaplanmış Yassı Hadde Mamullerinde, Romanya 38,3 milyon dolar ve %92,5 oranında gerçekleşen artışla birinci sırada yer almıştır. İsrail 25,6 milyon dolar (%40 artış), Yunanistan 24,9 milyon dolar (%19,2 azalış), Rusya Federasyonu 20,1 milyon dolar (%625,5 artış), İspanya ise 14,5 milyon dolar (%48) alımla bu ülkeyi takip etmiştir.

5) DEMİR ÇELİK PROFİL

Demir Çelik Profil ihracatı, 2005 yılının on iki aylık döneminde, miktarda %9,9, değerinde ise %6,1 oranında azalarak 707,8 bin ton karşılığı 364,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Irak, 40,8 milyon dolar ve %18,7 artışla, Profil ihracatımızın en fazla yapıldığı ülke olurken, Cezayir, 37,1 milyon dolar ve %3,4 azalışla ikinci, ABD 29,8 milyon dolarla üçüncü, Fas 24,6 milyon dolarla dördüncü sırada yer almıştır.

6) DEMİR ÇELİK BORU

Demir çelik ürünleri arasında önemli kalemlerimiz arasında olan Demir Çelik Boru ihracatımız 2005 yılının on iki ayında, geçen yılın aynı dönemine göre, miktarda %9,5, değerinde de %20,5 artmıştır. Bu sektörde Ocak-Aralık döneminde, 1 milyon 216 bin ton karşılığı 875 milyon dolar ihracat gerçekleştirilmiştir.

Bu ürün grubunda ABD, ülkemizden 184,6 milyon dolarlık alım gerçekleştirerek, geçen yılın aynı dönemine göre %43,5 oranında artırmıştır. Bu sektörde İngiltere, 86,9 milyon dolarlık (%10,3

azalış) alımı ile ikinci, İspanya 53,7 milyon dolarlık (%1,24 artış) alımı ile üçüncü sırada yer almıştır.

Öte yandan, 2005 yılında, diğer önemli demir çelik ürünlerimizden, Demir Çelik İnşaat Aksamı sektörünün ihracatı ise %41,5 artışla 451,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.
